

دستور زبان ترکمنی

اسلام هورن

www.ketab.ir

سرشناسه	هورن، اسلام، ۱۳۵۵ -
عنوان و نام پدیدآور	دستور زبان ترکمنی / اسلام هورن
مشخصات نشر	تهران: صحرا دانش، ۱۳۹۶
مشخصات ظاهری	۱۳۹ ص.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۹۵۶۰۵-۴-۷
وضعیت فهرست نویسی	فیا
موضوع	زبان ترکمنی -- دستور
رده بندی کنگ	۱۳۹۵ ۹۵۵/۳۳۲ PL
رده بندی دیویی	۴۹۴/۳۶۴
شماره کتابشناسی ملی	۴۲۲۴۷۹۸

انتشارات صحرا دانش

sahra.daneshpublications@gmail.com

دستور زبان ترکمنی

اسلام هورن

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۶

تیراژ: ۵۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۵۶۰۵-۴-۷

قیمت: ۹۰۰۰ تومان

فهرست مطالب

۸	پیشگفتار.....
۹	فصل ۱.....
۹	واجشناسی.....
۱۰	نظام واجی ترکمنی.....
۱۳	واکه‌ها.....
۲۲	قانون ساهنگن واکه‌ای.....
۲۴	ادغام واکه‌ها.....
۲۵	همخوانها.....
۳۳	فرایندهای آوایی.....
۳۴	واکرفتگی پایانی.....
۳۵	هجاء.....
۴۲	فصل ۲.....
۴۲	ساختواره.....
۴۴	تکواژ.....
۴۴	انواع تکواژ.....
۵۰	کلمه.....
۵۰	انواع کلمه از نظر ساختمان داخلی.....
۵۲	مقولات کلمات.....
۵۲	طبقه اسم.....
۵۸	وندهای تصریفی اسم.....
۵۹	حالت.....
۶۲	طبقه ضمیر.....
۶۵	طبقه فعل.....
۶۹	نمای فعل.....
۷۲	تکواژ اجازه.....
۷۳	پسوندهای نسبی ساز.....
۷۳	فعل مرکب.....
۷۳	مصدر.....

۷۴	صورت امری فعل
۷۵	زمان فعل
۹۱	طبقه صفت
۹۱	انواع صفت
۹۵	طابق قید
۹۸	طبقه حرف
۱۰۵	عدد
۱۰۷	اصوات
۱۰۹	فصل ۳
۱۰۹	نحو
۱۱۰	واحد های نحوی
۱۱۰	گروه
۱۲۰	بند و جمله
۱۲۸	انواع بند
۱۳۲	جمله
۱۳۵	کتابنامه
۱۳۶	واژه نامه اصطلاحات دستوری ترکمنی - فارسی

پیش‌گفتار

این دستور تلاشی است برای توصیف ویژگی‌های زبان‌شناختی زبان ترکمنی با نگاهی ویژه به ترکمنی رایج در ترکمن‌صحرای ایران. در این توصیف زبان‌شناختی هیچ نظریه‌ی زبانی ملاک نبوده و مفاهیم پذیرفته‌شده‌ی همگانی در زبان‌شناسی مینا بوده است.

در فصل واج‌شناسی، برای واج‌نگاری داده‌های زبانی از الفبای رایج در ترکمنستان استفاده شد که الفبای رایج نگار است. دلیل عدم استفاده از الفبای آوانگار بین‌المللی در امر واج‌نگاری نامأنوس بودن شاخه‌های آوانگار بین‌المللی برای غیرمتخصصان است که در آن تشخیص اینکه یک نشانه به چه آوایی دلالت دارد دشوار است.

می‌توان گفت که امروزه زبان ترکمنی در ایران فاقد کارکرد نوشتاری است، و علت آن آشنایی تقریباً همگانی ترکمن‌ها با زبان فارسی است. به دلیل همین آشنایی همگانی با زبان فارسی، متأسفانه ترکمن‌ها امروزه دیگر به زبان خود نمی‌نویسند. اندک مواردی که امروزه به زبان ترکمنی نوشته می‌شود اشعار شاعران و دعوت‌نامه‌ها، مراسم‌های عروسی است. به دلیل همین عدم رواج نوشتار به زبان ترکمنی، شیوه نوشتاری یکسانی با الفبای عربی برای این زبان وجود ندارد. از یک طرف نوشته‌های شاعران کلاسیک ترکمن را داریم که به شدت تحت تأثیر نوشتار فارسی و گویش ترکی جغتایی هستند که در آنها آواهای ترکمنی به درستی نشان داده نمی‌شوند و از طرف دیگر شیوه نوشتاری جدید نسبتاً واج‌نگار را داریم که در بیست سال اخیر به نتیجه سه عامل زیر سیمای نوشتاری متفاوتی برای ترکمنی ارائه کرده است: آشنایی با زبان‌شناسی پیش از این امکان‌ات گرافیکی و رایانه‌ای و از آن جمله نویسه‌گردانی، و همچنین آشنایی با الفبای لاتین و رایج‌نگار ترکمنستان و تلاش برای هماهنگی بین این دو الفبا. در بین این دو طیف، گرایش‌های زیادی هم برای نگارش وجود دارد. در این کتاب، شیوه جدید مبنای نگارش بوده است؛ هرچند در دل این شیوه نیز اختلاف‌هایی درباره‌ی شکل بعضی از کاراکترها وجود دارد.

این کتاب طوری نگارش یافته است که بتوان از آن به عنوان کتاب درسی برای تدریس زبان ترکمنی نیز استفاده کرد. دو گروه می‌توانند مخاطبان این کتاب باشند: ترکمن‌هایی که علاقمندند با مبانی دستوری زبان خود آشنا شوند و چگونگی نوشتار آن را یاد بگیرند و غیرترکمن‌هایی که دوست دارند با زبان ترکمنی آشنا شوند. به همین دلیل، برای تمام مثال‌ها ترجمه فارسی ارائه شده است.